

Schriftelijke inbreng t.b.v. Rondetafelgesprek Mestfraude

CUMELA Nederland vindt dat je niet concurreert door wet- en regelgeving of fatsoensnormen te schenden. Een gelijk speelveld en integere handelswijze is immers in het belang van de hele sector en van een beter milieu. Daarom stimuleren we onze leden om bij te dragen aan een 'level playing field' en werken we samen met controlerende instanties.

Al meer dan 10 jaar waarschuwt CUMELA Nederland de overheid en controlerende en handhavende diensten voor mogelijkheden om te frauderen en vragen we hen op te treden tegen de rotte appels in de mand. Daarnaast roepen we onze leden op zich aan de regels te houden, weg te blijven van fraude en met fraudeurs geen zaken te doen. Bedrijven die het imago van de sector ernstig in gevaar brengen en waarvan fraude is bewezen, worden door ons geroyeerd.

De omvang van de mestfraude is door ons niet te duiden. Wij beschikken niet over informatie die de omvang daarvan kan aangeven. Een zogenaamd citaat van onze medewerker Hans Verkerk in het blad Boerderij van enkele jaren geleden berust op verkeerd weergegeven informatie. Destijds is de omvang van de fraude niet bevestigd. Slechts hebben wij aangegeven signalen van fraude op te vangen.

Fraude ontstaat niet vanzelf. Hiervoor is het volgende nodig: fraudemogelijkheden, een lage pakkans en het moet voor de fraudeur financieel lonend zijn.

De druk op de mestmarkt die al jaren hoog is (zeker in de concentratiegebieden), is ons inziens een grote stimulans voor fraude. Boeren kunnen hun gewassen onvoldoende bemesten en de afvoer van mest is kostbaar. Frauderen helpt deze "knelpunten" op te lossen.

De mestwetgeving is zeer gedetailleerd. Er zijn veel uitzonderingen waardoor de naleving ingewikkeld is. Een ander gevolg is dat hierdoor ook fraudemogelijkheden zijn en naleving slecht handhaafbaar en controleerbaar is. De veiligheidsparadox van John Adams zegt: Wie zich veilig voelt, gedraagt zich onveilig. Vertaald naar de mestfraude: als er weinig tot geen zichtbare (veld)controle en handhaving is (of wordt ervaren) wordt men naïef en overtreedt men veelvuldig de mestregels.

In de aanloop naar de verplichte mestverwerking hebben wij er daarom samen met LTO Nederland voor gepleit de mogelijkheden voor fraude op te heffen. Dit wordt onder andere vormgegeven door de aangescherpte verplichting voor AGR/GPS bij het vervoer van mest en de invoering van de onafhankelijk monsternemer per 1 oktober dit jaar.

De verplichte mestverwerking is echter alleen gebaseerd op fosfaat. De hoeveelheid fosfaat die wordt verwerkt en geëxporteerd is nu al aanzienlijk groter dan met de verplicht te verwerken percentages wordt afgedwongen. De druk op de mestmarkt wordt nu vooral veroorzaakt door het mestvolume en de stikstofoverschotten.

Hoe kan de fraude verder worden teruggedrongen:

- Het belangrijkste is dat fraude niet moet lonen;
- Vereenvoudiging van de regelgeving leidt tot eenvoudiger naleving en betere controle en handhaving;
- De overheid moet meer doen met beschikbare data die al bij NVWA en RVO beschikbaar is;
- Er is meer communicatie nodig over het doel en de regels van het mestbeleid, daarnaast is er meer aandacht nodig voor het draagvlak voor dit beleid in de praktijk;
- Wij werken samen met LTO Nederland en KIWA-CMR aan certificering van mestverwerking; een eerste kleine stap, maar met de ambitie om dit te verbreden.

Voor specialisten in groen, grond en infra